

<p>Відокремлений структурний підрозділ «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет»</p>	<p>СИЛАБУС навчальної дисципліни</p> <p>Статистика праці</p>
	<p>Галузь знань: 27 «Транспорт»</p> <p>Спеціальність: 275 «Транспортні технології» (на автомобільному транспорті)</p> <p>Освітньо-професійної програми: Транспортні технології на автомобільному транспорті</p> <p>Ступінь (рівень) освіти: перший (бакалаврський)</p> <p>Дні занять та консультацій: згідно з розкладом</p> <p>Рік навчання: третій</p> <p>Семестр: 6-й</p> <p>Кількість кредитів: 3,0</p>
	<p>Викладач: Манейло Ольга Юріївна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач циклової комісії економічних дисциплін</p> <p>Електронна пошта: maneiloolga@gmail.com</p> <p>Персональний сайт викладача: https://sites.google.com/view/maneiloolga/статистика-праці?authuser=0</p>

Силабус складено на основі робочої програми навчальної дисципліни, обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії економічних дисциплін
 Протокол від “___” _____ 20__ року № ___

Голова циклової комісії _____ (_____)
 (підпис) (ПІБ)
 “___” _____ 20__ року

Голова робочої групи
 (гарант освітньої програми) _____
 (підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни та результати навчання

Мета навчальної дисципліни: є здобуття майбутніми бакалаврами у галузі автомобільного транспорту теоретичних знань і набуття практичних навичок успішного застосування статистичної методології та методики досліджень кількісної сторони процесів та явищ у сфері праці з метою виявлення якісних особливостей, взаємозв'язків та закономірностей в останній.

Завдання: вивчення наявності, складу, розподілу, ефективності використання трудових ресурсів; дослідження структури робочого часу та ефективності його використання; вивчення рівня, динаміки і резервів підвищення продуктивності праці; вивчення фонду заробітної плати, середньої заробітної плати та її динаміки; дослідження рівня життя населення та його зв'язку з рівнем продуктивності праці і рівнем оплати праці; вивчення пропорцій у сфері відтворення і використання трудових ресурсів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні засади статистики праці; методичні та практичні аспекти дослідження кількісної сторони масових процесів та явищ, які відбуваються у сфері праці.

Пререквізити: «Економіка автомобільного транспорту», «Планування та організація діяльності підприємства».

Постреквізити: «Організація і технологія вантажо-розвантажувальних робіт», «Організація контейнерних перевезень», «Система управління охороною праці».

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практична робота), робота з книгою.

Форми та методи оцінювання: усний, письмовий, методи самоконтролю, підсумковий контроль.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-10. Здатність працювати автономно та в команді. ЗК-11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства,

	техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК-13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-1. Здатність аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування транспортних систем та технологій з урахуванням впливу зовнішнього середовища. СК-16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.
Програмні результати навчання (РН)	РН-5. Застосовувати, використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання практичних завдань з організації перевезень та проектування транспортних технологій. РН-7. Формулювати, модифікувати, розробляти нові ідеї з удосконалення транспортних технологій.

При вивченні дисципліни «Основи маркетингу та менеджменту на транспорті» **студент повинен:**

Знати:

- методи та завдання статистики праці;
- основні джерела статистики праці;
- основні форми державної статистичної звітності з праці;
- поняття та склад трудових ресурсів;
- завдання та основні показники статистики трудових ресурсів;
- завдання та основні показники статистики чисельності, складу та руху робочої сили;
- основні поняття та показники робочого часу;
- джерела статистичних даних з використання робочого часу;
- методичні підходи до визначення «робоче місце»;
- показники статистичного аналізу використання робочого місця у вартісному виразі;
- основні поняття, завдання та показники статистики продуктивності праці та оплати праці.

Вміти:

- розраховувати коефіцієнти інтенсивності зайнятості та безробіття;
- здійснювати оцінку забезпеченості автотранспортних підприємств робочою силою;
- аналізувати рух робочої сили;
- вимірювати сезонні коливання у чисельності персоналу;
- будувати та аналізувати баланс робочого часу;
- виявляти резерви поліпшення використання робочого часу;
- оцінювати ефективність функціонування робочих місць;

- визначати рівень продуктивності праці;
- оцінювати економічну ефективність використання ресурсів робочої сили.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (Л): 30 годин

Практичні заняття (ПР): 12 годин

Самостійна робота (СР): 48 годин

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
II курс, IV семестр			
Модуль I			
Статистика трудових ресурсів			
1	Тема 1. Предмет, методи і завдання статистики праці	Предмет статистики праці та її зв'язок з іншими науками. Об'єкт статистики праці. Одиниця статистичного спостереження	Самостійне опрацювання літератури, тестові завдання
2	Тема 2. Агрегована система показників статистики праці	Міжнародна організація праці, її роль в побудові національних статистик праці. Нові форми обліку і звітності, що відповідають міжнародним стандартам.	Самостійне опрацювання літератури, тестові завдання
3	Тема 3. Статистика трудових ресурсів	Поняття трудових ресурсів. Предмет статистики трудових ресурсів. Зайнятість населення.	Ситуаційні, проблемні завдання
4	Тема 4. Статистика чисельності, складу та руху робочої сили	Показники чисельності працюючих: облікова чисельність на дату, явочна і фактично працююча кількість робітників. Середньооблікова чисельність і середньоявочна чисельність працюючих за період. Статистичні	Ситуаційні, проблемні завдання

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
		показники структури робочої сили. Статистичні групування працюючих за різними ознаками	
Модуль 2. Статистика продуктивності праці та її оплати			
5	Тема 5. Статистика робочого часу	Поняття робочого часу, його облік і структура. Статистичні показники використання робочого часу. Побудова і аналіз балансу робочої сили.	Індивідуальні практичні завдання, самостійне опрацювання літератури
6	Тема 6. Статистика продуктивності праці	Поняття продуктивності праці та завдання її статистичного вивчення. Визначення рівня продуктивності праці.	Індивідуальні практичні завдання, самостійне опрацювання літератури
7	Тема 7. Статистика оплати праці	Поняття оплати праці та завдання її статистичного вивчення. Фонди заробітної плати, вивчення їх складу, динаміки та використання. Вивчення рівнів середньої погодинної, середньої денної та середньої місячної заробітної плати.	Індивідуальні практичні завдання, самостійне опрацювання літератури
			Залік

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Богиня Д. П., Гришнова О. А. Основи економіки праці. — К.: Знання-Прес, 2000.
2. Головка М. П., Пастухов В. П. Зайнятість населення України: соціально-економічні, правові та історичні аспекти. — К.: Академія праці і соціальних відносин Федерації профспілок України, 1998.
3. Захожай В. Б., Калина А. В. Статистика труда и занятости. — К.: МАУП, 2000.
4. Бараник З. П. Статистика праці.: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 2005.

5. Бараник З. П. Статистика ринку праці: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 2004.

6. Моторин Р. Статистика для економістів. Серія книг Вища освіта XXI століття. Видавництво Знання, 2013, 381 с. ISBN 978-617-07-0091-9

Допоміжні

7. Захожай В. Б. Основи статистики. — К.: МАУП, 1998. 11

8. Захожай В. Б., Попов І. І., Коваленко О. В. Практикум з основ статистики. — К.: МАУП, 2001.

9. Петюх В. М. Ринок праці та зайнятість. — К.: МАУП, 1997.

10. Статистика: Підруч. / За ред. С. С. Герасименка. — К.: Вид-во КНЕУ, 2000.

11. Удотова Л. Ф. Соціальна статистика. — К.: Вид-во КНЕУ, 2002.

12. Захожай В. Б., Федорченко В. С. Теорія статистики. — МАУП, 2006.

Інформаційні ресурси

13. Державна служба статистики України. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

14. Господарський кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15/print>

15. Методологічні положення державного статистичного спостереження "Кількісний та якісний склад державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування".

http://www.ukrstat.gov.ua/metod_polog/metod_doc/2014/335/metod_pol.zip

16. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України. <https://idss.org.ua/index>

5. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин

(наприклад, лікарняний). (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Семестровий контроль за дисципліну проводиться у формі семестрового заліку.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотирибальною шкалою
90 – 100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції,	зараховано	відмінно

Сума балів за всі види навчальної	Шкала оцінювання: ЄКТС		Шкала оцінювання: національна
		визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	
82-89	В	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.	добре
74-81	С	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно- наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.	
64-73	Д	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.	задовільно
60-63	Е	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.	

Сума балів за всі види навчальної	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально- пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь.	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Максимальна кількість балів, які отримують студенти з урахуванням критеріїв оцінювання результату наступна.

Розподіл балів, які отримують студенти

Номер модуля	Форма контролю	Кількість балів	Макс. кількість набраних балів
Модуль №1	Лекції (4 лекцій)		
	Конспект -	1	4
	Семінари (1 семінар)		
	Відвідування	1	1
	Виступ -	5	5
	Самостійна робота (7 робіт)	1	7
	Конспект -	5	35
	Контрольні запитання -		
Практичні роботи			
Виконання роботи -			
Захист роботи -			
Всього			52
Модуль №2	Лекції (4 лекції)		
	Конспект -	1	4
	Семінари (1 семінар)		
	Відвідування	1	1
Виступ -	5	5	

Номер модуля	Форма контролю	Кількість балів	Макс. кількість набраних балів
	Самостійна робота (5 робіт)	1	5
	Конспект - Контрольні запитання -	5	25
	Практичні роботи		
	Виконання роботи - Захист роботи -		
	Всього		40

Модуль №3	Лекції (3 лекції)		
	Конспект -	1	4
	Семінари (1 семінар)		
	Відвідування	1	1
	Виступ -	5	5
	Самостійна робота (6 робіт)	1	6
	Конспект - Контрольні запитання -	5	30
	Практичні роботи		
	Виконання роботи - Захист роботи -		
Всього		46	

Модуль №4	Лекції (4 лекцій)		
	Конспект -	1	4
	Семінари (1 семінар)		
	Відвідування	1	1
	Виступ -	5	5
	Самостійна робота (6 робіт)	1	6
	Конспект - Контрольні запитання -	5	30
	Практичні роботи (1 робота)		
	Виконання роботи - Захист роботи -	5	5
	Всього		51
ККР	17	17	

	Всього балів за курс (підсумок за модулі - П _М)	206
--	---	-----

Підсумкова оцінка визначається як середньозважена результатів змістових модулів. Для визначення середньозваженої оцінки вводиться коефіцієнт вагомості (K_B). Тоді середньозважена підсумкова оцінка (Π) визначається за формулою:

$$\Pi = \Pi_M \cdot K_B,$$

де Π_M - загальна кількість балів, що отримав здобувач вищої освіти за модулі (підсумок за модулі №1-4);

K_B - коефіцієнт вагомості ($K_B = 0,485$).